

Voorstel van het college aan de commissie

Rijssen, 14 juni 2022

opgemaakt door: Ruimtelijk Domein Strategie en Consulenten
portefeuillehouder: R.A. de Koe
karakter: opiniërend

onderwerp: groenstructuurvisie Rijssen-Holten en themalaag landschap en groen

voorgesteld wordt:

een opinie te geven over de Groenstructuurvisie en bijbehorende themalaag landschap en groen.

1. Inleiding

De waarde van groen wordt steeds meer herkend; groen draagt namelijk bij aan diverse (maatschappelijke) opgaven. Dat wordt ook door de gemeenteraad erkend want er is in 2020 een motie ingediend en aangenomen waarin wordt gevraagd om de 'huidige groenstructuurplannen te herzien en deze op te laten gaan in een integrale groenstructuurvisie'. Groen draagt bij aan het klimaatbestendig maken van de gemeente, aan biodiversiteit, een gezonde leefomgeving, sociale cohesie en groen heeft een belangrijke rol bij het vormen van de identiteit van en de oriëntatie in de gemeente. Tegelijkertijd spelen ook zaken rond gebruik en beleving van het groen en vragen over hoe om te gaan met bomen. Er is behoefte aan duidelijke afspraken over bomen, zodat onderbouwde keuzes kunnen worden gemaakt over bomenkap, aanplant van bomen, welke soorten op welke plek, etc. Veel opgaven, die vragen om een nieuwe visie op het groen. Het afgelopen jaar is gewerkt aan deze integrale visie op groen. Hierbij is gekeken naar de komende Omgevingswet, waarin de visie voor alle thema's binnen de fysieke leefomgeving samenkomen in de gemeentelijke Omgevingsvisie. Het door het adviesbureau opgeleverde document is om deze reden vertaald in een themalaag voor de gemeentelijke Omgevingsvisie. Na opiniërende behandeling, ter inzage legging en (eventuele) aanpassing van het stuk vragen wij de raad om de themalaag vast te stellen.

2. Beoogd effect/doel

Een integrale visie voor groen binnen onze gemeente met als doel de kwaliteit van het groen in de kernen en in het buitengebied te behouden en te versterken en dat bijdraagt aan een gezonde, toekomstbestendige en aantrekkelijke woon- en leefomgeving.

3. Argumenten

1.1. De groenstructuurvisie Rijssen-Holten is integraal opgesteld.

De groenstructuurvisie is tot stand gekomen door input op te halen uit verschillende disciplines. Externe en interne stakeholders zijn betrokken en hebben hun beeld over het groen in onze gemeente gegeven. Deze input is samen met een analyse van het bestaand beleid door een extern adviesbureau verwerkt in de groenstructuurvisie Rijssen-Holten. Voor een integrale benadering van groen wordt in de groenstructuurvisie aangesloten bij de volgende 5 pijlers: 'Biodiversiteit en natuurwaarde'; 'Klimaatadaptatie en duurzaamheid'; 'Economie, recreatie en toerisme'; 'Identiteit en beleving' en 'Vitale leefomgeving'. Deze pijlers laten elk het belang van het groen zien. Voor elke pijler zijn ambities ten aanzien van groen geformuleerd.

In 2 'Opbouw groenstructuurvisie' wordt de opbouw van de totale groenstructuurvisie verder toegelicht. Dit document kan ook als leeswijzer gebruikt worden voor de Groenstructuurvisie Rijssen-Holten.

1.2. In de Groenstructuurvisie Rijssen-Holten zijn ambities vertaald in uitgangspunten.

De ambities zijn vertaald richting uitgangspunten en locaties. Hierbij is er sprake van algemene uitgangspunten die gelden voor het hele plan. Zo dient nieuw aan te leggen groen bij te dragen aan één of meerdere pijlers en is ook het beheer gericht op het bijdragen aan de pijlers. Een ander uitgangspunt is dat het totale oppervlakte aan openbaar groen niet afneemt en bij voorkeur toeneemt (met een streefwaarde van minimaal 30% groen in de openbare ruimte voor centra en woonwijken). Daarnaast kent de visie meerdere kwalitatieve uitgangspunten. Dit zijn uitgangspunten die voor verschillende groenelementen per deelgebied of locatie/groengradiënt zijn geformuleerd.

Bomen hebben een belangrijke positie binnen het realiseren van de ambities. Er wordt gestreefd naar vitale bomen die waarde opleveren. Kwaliteit is daarbij belangrijker dan kwantiteit. Waar mogelijk worden op grote verharde oppervlakten bomen toegevoegd ten behoeve van schaduwwerking. Bij soortkeuze van bomen is de cultuurhistorische beleving leidend en waar mogelijk worden biodiverse soorten toegepast.

Al deze uitgangspunten dragen gezamenlijk bij aan de geformuleerde ambities.

1.3. De groenstructuurvisie is een thema van de Omgevingsvisie.

Onder de Omgevingswet is het noodzakelijk om voor de gehele gemeente een gemeentebrede Omgevingsvisie te hebben. De Omgevingsvisie is een integrale beleidsvisie voor de hele fysieke leefomgeving van de gemeente. Landschap en groen zijn onderdeel van deze integrale beleidsvisie en worden als themalaag vastgesteld. Input voor deze themalaag is het door een extern adviesbureau opgestelde "groenstructuurvisie Rijssen-Holten".

De gemeentebrede Omgevingsvisie kan gezien worden als een ladekast, waarbij de verschillende thema's en de deelgebieden samen de inhoud van de kast vormen. De gemeentelijke omgevingsvisie wordt in delen gevuld en vastgesteld en de themalaag landschap en groen is daarvan nu de eerste.

1.4. De input van de groenstructuurvisie Rijssen-Holten is vertaald naar de themalaag Landschap en groen.

Het document dat door het externe adviesbureau is opgeleverd onder de naam 'Groenstructuurvisie 2022 Rijssen-Holten' is vertaald naar de themalagen

landschap en groen als onderdeel van de gemeentelijke Omgevingsvisie. De themalaag is via deze link te raadplegen:

<https://pilot.ruimtelijkeplannen.nl/?planidn=NL.IMRO.1742.SVG2022001-0411>

Het onderdeel landschap richt zich met name op het buitengebied en onderstreept/ komt overeen met de ambities van het LOP en groen gaat met name over het groen binnen de kernen. Hierbij is een koppeling gemaakt tussen tekst en kaart, zodat initiatiefnemers (zowel de gemeente, inwoners als bedrijven) de kaart kunnen gebruiken om duidelijkheid te krijgen welke ambities en welke visie op die bepaalde plek geldt. Deze uitgangspunten kunnen meegenomen worden in verdere ontwikkelingen.

1.5 De groenstructuurvisie vervangt de verjaarde groenstructuurplannen van Rijssen (1994) en Holten (2003).

De groenstructuurvisie schetst een toekomstbeeld over het groen in de gemeente. Tegelijkertijd is de bestaande situatie, waaronder de landschappelijke en cultuurhistorische kenmerken, een gegeven en is dat de basis voor de stappen die gezet kunnen worden. De groenstructuurvisie sluit verder aan bij het LOP (2007). Het LOP biedt het perspectief op het buitengebied. Het LOP wordt in deze visie wat betreft de koppeling met maatschappelijke opgaven, uitbreidingen en de verbinding met de kernen aangescherpt. In het Bosbeheerplan (2021) staan de uitgangspunten voor het bos in het buitengebied. Het LOP en het Bosbeheerplan blijven van toepassing en in deze visie wordt daar niet verder op in gegaan.

4. Kanttekeningen

1.1 De groenstructuurvisie Rijssen-Holten zelf wordt niet ter vaststelling aangeboden

Het vaststellen van een visie in een traditioneel pdf-document past niet binnen de uitgangspunten van de gemeentelijke Omgevingsvisie. De gemeentelijke Omgevingsvisie is vanaf de kaart benaderbaar, zodat een initiatiefnemer snel kan zien welke visie/ambitie er geldt op de plek van een voorgenomen initiatief. Met een traditioneel pdf-document is dit niet mogelijk. Door het pdf-document om te bouwen naar een themalaag kan de koppeling wel gemaakt worden.

1.2. De beleidsuitgangspunten zijn richtinggevend en niet bindend

De geformuleerde beleidsuitgangspunten zijn richtinggevend voor ontwikkelingen. Bij ontwikkelingen worden deze beleidsuitgangspunten meegenomen in de afweging en wordt breed gekeken naar de ambities voor het gebied. Hiermee blijft er sprake van een integrale afweging waarbij groen één van de elementen is.

1.3 Niet alle onderdelen zijn overgenomen in de themalaag

De visieonderdelen van de groenstructuurvisie Rijssen-Holten zijn vertaald in de themalaag voor de gemeentelijke Omgevingsvisie. De groenstructuurvisie 2022-Rijssen-Holten bevat daarnaast ook al veel richtinggevend beleid voor het op te stellen uitvoeringsprogramma en het aanpassen van het kapbeleid. Deze onderdelen zijn uitvoerend, als vervolg van de visie en zijn niet vertaald in de themalaag, maar worden in de vervolgaanpak richting uitvoeringsprogramma meegenomen.

1.4 Buitengebied en bedrijventerreinen worden ook uitgewerkt in de Omgevingsvisie

Op dit moment wordt er ook gewerkt aan de gebiedsgerichte visie voor het buitengebied en de bedrijventerreinen. Binnen deze visies wordt de themalaag natuur, landschap en groen ook meegenomen. Zo zal het Landschapsontwikkelingsplan verder opgenomen worden in de gebiedsgerichte visie voor het buitengebied. Dit betekent dat deze laag op onderdelen aangevuld en/of gewijzigd kan worden. Dit wordt meegenomen in de advisering over deze visies.

5. Draagvlak

De groenstructuurvisie is tot stand gekomen door input op te halen uit verschillende disciplines. Externe en interne stakeholders zijn betrokken en hebben hun beeld over het groen in de gemeente gegeven. Inwoners hebben in grote getalen een enquête ingevuld over groen en klimaat. Daarnaast is veldonderzoek gedaan, zijn data en bestaand beleid geanalyseerd en zijn verdiepende interviews gehouden. Al deze informatie heeft als input gediend voor de groenstructuurvisie.

6. Aanpak/Uitvoering

Na de opiniërende behandeling in de commissie Grondgebied wordt de visie vanaf eind augustus (na de zomervakantie) voor 6 weken ter inzage gelegd. Na deze periode werken we toe naar verdere afronding van de visie. Hierbij worden inspraakreacties beoordeeld en de opinie van de commissie Grondgebied verwerkt in de visie. Naar verwachting kan het document dit najaar (november/december) ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.

7. Communicatie

Het is van belang dat de groenstructuurvisie intern en extern uitgedragen wordt. Dit kan door op diverse momenten en in diverse samenstellingen de visie te presenteren en door duidelijk te communiceren waarom bepaalde keuzes worden gemaakt. Bij het uitvoeringsprogramma zal daarom ook een communicatieplan worden toegevoegd. Het communiceren van de groenstructuurvisie kan ook goed meeliften met de communicatiecampagne 'Groen Doen'.

8. Personeel

Er zijn geen personele gevolgen.

9. Financiën

Het vaststellen van de groenstructuurvisie heeft niet direct financiële gevolgen. Om invulling te geven aan de groenstructuurvisie is het wel wenselijk om een uitvoeringsprogramma op te stellen. Een financiële paragraaf maakt deel uit van het uitvoeringsprogramma. Mocht dit leiden tot een begrotingswijziging, dan komen voorstellen hiervoor via de Kadernota.

10. Duurzaamheid

In de duurzaamheidsvisie staat benoemd dat de groenstructuurplannen moeten worden herzien; middels dit voorstel wordt hier uitvoering aan gegeven. Zoals in de inleiding genoemd, zijn 'klimaatadaptatie en duurzaamheid' 1 van de 5 pijlers. Door klimaatverandering stijgt de kans op wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen. Stortbuien en langdurige neerslag veroorzaken wateroverlast. Door hitte zijn er meer schaduwrijke- en verkoelingsplekken nodig om mens en dier prettiger te laten leven. Droogte geeft schade aan agrarisch gebied en het groen en maakt de bodem instabiel. We moeten onze omgeving daarom aanpassen aan het veranderende klimaat (klimaatadaptatie): dit kan bijvoorbeeld door

groenvakken die water opvangen bij overlast, bomen die zorgen voor schaduwwerking en verkoeling, terugbrengen van gelaagdheid in het groen om de biodiversiteit te vergroten. Naast de pijler 'klimaatadaptatie en duurzaamheid' zijn speciaal voor de kernen klimaatlinten aangewezen die in het teken staan van klimaatadaptatieve inpassingen. Groen is een onmisbare schakel in zowel klimaatadaptatie als duurzaamheid!

11. Bijlagen

Bijlage 01, Groenstructuurvisie Rijssen-Holten

Bijlage 02, Opbouw groenstructuurvisie

12. Raadsprogramma

Wijken en Wonen recreëren en veiligheid

Behandeling in/door	Datum	Advies / Besluit
Commissie Grondgebied	07-07-2022	